
SZÓBELI TÉTEL

Témakör: Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

Résztéma: Magyarország a második világháborúban

Tétel: Mutassa be a források és az ismeretei alapján Magyarország belépését a második világháborúba és részvételét a Szovjetunió elleni harcokban 1943 januárjáig! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

- Mutassa be Magyarország háborúba sodródásának okait, körülményeit és folyamatát!
- Vázzolja, mi volt a magyar külpolitika mozgásteret a korszakban!
- Mutassa be a Szovjetunió elleni harcokat, különös tekintettel a 2. magyar hadsereg katasztrófájára!

„A németekkel kell mennünk, mert másképp nem lehetséges, de csak egy bizonyos pontig. Ez a pont, ez a határvonal a háborúban való részvétel. Ezt semmi esetre sem fogjuk megtenni, mert idegen érdekekért nem fogunk vérezni hiába. De borzalmas nehéz, talán lehetetlen ellenállni. A revízió, s ezt csak neked mondom, a legnagyobb veszély, amely fenyeget. [...] A revízióba bele fogunk pusztulni, ez fog minket a háborúba belesodorni. [...] ezzel örökre elköteleztük magunkat a németeknek, akik majd aztán követelik az árát. És ez az ár a velük való háborúzás lesz, az ország maga lesz az ára a revízióknak.” (Teleki Pál bizalmas beszélgetéséből, 1939. Idézi: Barcza György: *Diplomataéveim 1911–1945*)

(Plakátrészlet, 1940 ősze)

„Szószegők lettünk – gyávaságból – a mohácsi beszéden alapuló örökbéke szerződéssel szemben. A nemzet érzi, és mi odadobtuk becsületét. A gazemberek oldalára álltunk – mert a mondvacsinált atrocitásokról egy szó sem igaz! Sem a magyarok ellen, de még a németek ellen sem! Hullarablók leszünk! a legpocsékabb nemzet. Nem tartottalak vissza. Bűnös vagyok. Teleki Pál 1941. ápr. 3.” (Teleki Pál miniszterelnök Horthy Miklóshoz írt búcsúlevele)

„Kétségtelen, hogy ma az egész világnak legfontosabb érdeke a bolsevizmus leverése. (...) Természetes, hogy lelkesedéssel kívánunk részt venni a döntő harcban. (...) Hogy páncélos hadtestünket most haza akartuk hozni, annak az az oka, hogy csak ez az egyetlen páncélos hadtestünk van, és ezt is nagy megerőltetéssel (...) hoztuk létre (...). Mi, magyarok, úgyszólván nyitott kapuval élünk a Balkán felé, olyan népekkel körülvéve, amelyeknek gyűlölete elsősorban ellenünk irányul. Ez a gyűlölet ma is nyíltan kifejezésre jut. Ennek oka főképpen az, hogy nem szívesen nélkülözik Magyarország értékes területeit, amelyeket Párizsban nekik ajándékoztak. (...) Meggyőződésem szerint vétkes könnyelműség lenne, ha ezzel a veszéllyel nem számolnánk. (...) Saját érdekünkben és Németország érdekében fel kell készülnünk erre a veszélyre, és erőink egy részét készen kell tartanunk, hogy a veszély első pillanatától helyt állhassunk. (...) a közös ügynek termelésünk jelentős részének átadásával is segítségére vagyunk. Minthogy nincsenek hadifoglyaink vagy idegen munkásaink, s Németországnak és Olaszországnak is érdeke, hogy földjeink meg legyenek művelve és a termést károsodás nélkül betakarítsuk, nem küldhetünk mindenkit a frontra, csak annyit, amennyit lehetséges. Az a meggyőződés vezet bennünket, hogy mi itt ezen a helyen, Magyarországon teljesíthetjük a legnagyobb szolgálatot Németországnak.” (Horthy Miklós levele Hitlerhez 1942. január 10.)

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Magyarország belépése a második világháborúba és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban 1943 januárjáig

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
A feladat megértése	A vizsgázó feleletében alapvetően a Magyarország második világháborús részvételének bemutatására koncentrál. Lényegre törően mutatja be a revíziós politika eredményeit és következményeit, az ország háborúba sodródását. Bemutatja és értékeli a magyar külpolitika mozgásterét a korszakban. Bemutatja a Szovjetunió elleni harcainkat, érzékelteti a doni katasztrófa jelentőségét.	0–4
Tájékozódás térben és időben	T1 Rögzíti, hogy a második világháború 1939. szeptember 1-jén tört ki. T2 Magyarország háborúba lépését a Jugoszlávia elleni háborúba való belépéshez (1941. április) vagy Magyarország Szovjetunió elleni háborúba való belépését Kassa bombázásához (1941. június 26.) köti. T3 Rögzíti, hogy a 2. magyar hadsereg Voronyezs térségében/a Donkanyarban semmisült meg 1943 januárjában.	0–6
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Előadásában szakszerűen használja a következő általános történelmi fogalmakat: pl. revízió, szövetséges, kormányzó, szerződés/egyezmény. K2 Előadásában szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat: pl. háromhatalmi egyezmény, tengelyhatalmak, fegyveres semlegesség, második bécsi döntés. K3 Egész mondatokban, folyamatosan fejt ki a gondolatait, szabatosan fogalmaz. K4 Megállapításai árnyaltak, több szempontúak. K5 Felelete koherens, szerkesztett szöveg, a felépítése logikus, arányosan igazodik a téma kifejtéséhez.	0–10

<p>Ismeretszerzés, források használata</p>	<p>F1 Rögzíti a Teleki Pál által bizalmasan elmondottak valamely lényeges elemét (pl. el kell utasítani a németek kérését/követelését Magyarország háborús részvételére vonatkozóan; Magyarország szövetsége a náci Németországgal alárendelődést jelentene; a revízió teljesülése fogja okozni Magyarország háborúba sodródását), és ezzel kapcsolatban releváns megállapítást tesz (pl. a német követelések alapját az adta, hogy Németország támogatta/közreműködött a revíziós lépések megvalósulásában, Teleki Pál félelme a későbbiekben maradéktalanul igazolódott).</p> <p>F2 Értelmezi a plakát valamely képi elemét (pl. a revíziós lépésekkel megnövekedett ország területe látható; a magyar szent korona – mintegy reflektorként – dicsfényel övezi az országot; a szárnyas angyal a kereszténység jelképeként/az isteni igazságosság képviselőjeként jelenik meg), és ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy a revízió igénye/miatti lelkesedés áthatotta a magyar közvéleményt/a revizionizmus a rendszer egyik alapjává vált.</p> <p>F3 Rögzíti Teleki Pál búcsúlevele alapján, hogy a miniszterelnök elítélte Jugoszlávia megtámadását, és ezzel kapcsolatban tesz egy lényegi megállapítást (pl. a Jugoszlávia lerohanását tervező németek Magyarországtól katonai együttműködést követeltek/újabb területeket ígértek <i>vagy</i> Teleki öngyilkosságával beismerte politikájának csődjét <i>vagy</i> Teleki önfeláldozása ellenére Magyarország részt vett Jugoszlávia lerohanásában).</p> <p>F4 Rögzíti Horthy Hitlerhez írott levele alapján, hogy a kormányzó a német követeléseket/magyar felajánlásokat kívánta mérsékelni, és megállapítja, hogy ennek ellenére továbbra is folytak a külföldi szállítások/indítottak katonákat (és munkaszolgálatosokat) a szovjet frontra <i>vagy</i> rögzíti, hogy Horthy levelében utalt a román–magyar ellentétre/az országot fenyegető román veszélyre, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. Magyarország és Románia versengett egymással, hogy kedvezőbb elbírálást élvezzen Németország részéről; a náci Németország kihasználta két csatlósának az ellentétét) <i>vagy</i> rögzíti, hogy Horthy levelében is hangsúlyt kap a korszak kommunista-ellenessége, és megállapítja, hogy a Szovjetunió megtámadását a magyar katonai vezetés szorgalmazta/a politikai vezetés támogatta/a társadalom nagy része is elfogadta.</p> <p><i>Pontozás:</i> <i>Minden tartalmi elem esetében: egy rögzítés + egy megállapítás (1+2=3 pont).</i></p>	<p>0–12</p>
---	--	--------------------

<p>Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás</p>	<p>E1 Rögzíti, hogy Magyarország/Teleki Pál a háború kitörésekor a fegyveres semlegesség álláspontját képviselte, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. Teleki szorgalmazta az ország – békés úton történő – területi gyarapodását; a világháború kitörésekor elhárította a német csapatok átszállítási kérelmét; el akarta kerülni Magyarország – a nyugati hatalmakkal szembeni – háborúba lépését; meg kívánta őrizni a magyar hadsereg ütőerejét a háború végéig; kénytelen volt engedményeket tenni Hitlernek; Magyarország befogadta a lengyel menekülteket).</p> <p>E2 Rögzíti, hogy a revíziós sikereket németbarát intézkedések követték (pl. Volksbund engedélyezése; kilépés a Népszövetségből; csatlakozás az Antikomintern Paktumhoz; csatlakozás a háromhatalmi egyezményhez; a zsidótörvények bevezetése), és ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy mindezek következtében jelentősen szűkült a magyar külpolitikai mozgáster.</p> <p>E3 Rögzíti, hogy az önállóságát javarészt elvesztett Magyarország próbált kiutat találni a nyugat felé, és ennek kapcsán megállapítja, hogy ezt célozta a Jugoszláviával kötött örökbarátsági szerződés; rögzíti, hogy Teleki Pál elítélte Jugoszlávia megtámadását, és ezzel kapcsolatban tesz egy lényegi megállapítást (pl. a Jugoszlávia lerohanását tervező németek Magyarországtól katonai együttműködést követeltek/Magyarországnak újabb területeket ígértek; Teleki az öngyilkosságával beismerte politikájának a csődjét; Teleki önfeláldozása ellenére Magyarország részt vett Jugoszlávia lerohanásában).</p> <p>E4 Rögzíti, hogy a kassai légitámadásra hivatkozva lépett be Magyarország a világháborúra, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a támadó gépek hovatartozását máig nem sikerült teljes bizonyossággal megállapítani; a magyar katonai vezetés szorgalmazta a háborúba lépést; a frontra vezényelték a magyar gyorsadtestet; később Magyarország hadiállapotba került Nagy-Britanniával és az Egyesült Államokkal).</p> <p>E5 Rögzít valamely – a 2. magyar hadsereg/a magyar hadosztályokra vonatkozó – lényeges információt (pl. a németek hátország-biztosítási/utánpótlási/tartalék feladatokra kívánták alkalmazni; Voronyezs térségében épített ki védelmi állásokat), és a doni katasztrófával kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. említ kettőt az okai/körülményei közül: elsöprő erejű szovjet támadás, hiányos felszerelés, rendkívüli hideg, a német segítség elmaradása; számszerűsíti a veszteségeket: 120–130 ezer fős veszteség; meghatározza a következményt: a vereség következtében meggyengült az ország védelmi képessége).</p> <p>E6 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.</p> <p><i>Pontozás:</i> <i>Minden tartalmi elem esetében: egy rögzítés + egy megállapítás (1+2=3 pont).</i> <i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>	<p>0–18</p>
<p>Összesen</p>		<p>50</p>

SZÓBELI TÉTEL

Témakör: Politikai berendezkedések a modern korban

Résztéma: A sztálini diktatúra

Tétel: Mutassa be a források és az ismeretei alapján a totális diktatúra megvalósulását a sztálini Szovjetunióban!

- Mutassa be a sztálini diktatúra kiépülését és a rendszer legfőbb jellemzőit!
- Mutassa be a propaganda és a terror működését néhány konkrét példán keresztül!
- Értelmezze a totális diktatúra fogalmát a sztálini rendszerre!

	Kirov*	Sztálin
Az Össz-szövetségi Kommunista Párt 1934. évi kongresszusán a Központi Bizottság tagjaira leadott ellenszavazatok száma	3	292

*Szergej Mironovics Kirov: Az Össz-szövetségi Kommunista Párt leningrádi szervezetének az elnöke, 1934. december 1-jén meggyilkolták.

(Egy iskolás gyermek olyan osztálytársai nevét írja fel a táblára, akik istentiszteleten voltak. A felirat szövege: Ki volt templomban?)

*„A könyörtelen zsarnok korbácsa alatt élő, az éhezéstől félholt népről szóló mese képtelenség. A szépen öltözött, jól táplált, boldog munkakörülmények közelebb állnak az igazsághoz.”
(Georg Bernard Shaw, híres angol író moszkvai látogatása és a London Times-nak írt levele, 1932)*

„1937. június 11-én állították bíróság elé a Vörös Hadsereg kitüntetésaitól és rangjelzéseitől megfosztott elitjét. Közöttük volt Tuhacsevszkij marsall, a „kronstadti győző”, generációjának legbriliánsabb katonája, a páncélos és légi hadviselés úttörője; valamint Jon Jakir, a tankgyártás úttörője... Azzal vádolták őket, hogy a németeknek kémkedtek, bűnösnek találták, agyonlőtték és egy építkezési területen elkaparták őket. Mindez tizennyolc órán belül történt. Az őket elítélő nyolc tisztből hatot nemsokára szintén agyonlőtték. Minden katonai körzetparancsnokot kivégeztek.” (Brian Moynahan: *Az orosz évszázad, 1995*)

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

A totális diktatúra megvalósulása a sztálini Szovjetunióban

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
A feladat megértése	A vizsgázó feleletében alapvetően a sztálini diktatúra bemutatására koncentrálni. Lényegre törően mutatja be Sztálin hatalomra kerülését és a diktatúra kiépítését. Bemutatja és értelmezi a propaganda és a terror működését néhány példán keresztül. Elmagyarázza, miért nevezhető a rendszer totális diktatúrának.	0–4
Tájékozódás térben és időben	T1 Rögzíti, hogy a sztálini diktatúra kiépülését az 1917. évi bolsevik hatalomátvétel tette lehetővé. T2 A sztálini rendszert a 20-as és az 50-es évek közötti időszakban helyezi el. T3 Rögzíti a sztálini Szovjetunió valamely térbeli jellemzőjét (pl. a GULAG-ok főleg Szibériában/a Távols-Keleten voltak, az ország fővárosa Pétervárról Moszkvába került).	0–6
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Előadásában szakszerűen használja a következő általános történelmi fogalmakat: pl. szovjet, kommunizmus, propaganda, totális diktatúra. K2 Előadásában szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat: pl. pártállam, GULAG, személyi kultusz, koncepciók per. K3 Egész mondatokban, folyamatosan fejti ki a gondolatait, szabatosan fogalmaz. K4 Megállapításai árnyaltak, több szempontúak. K5 Felelete koherens, szerkesztett szöveg, a felépítése logikus, arányosan igazodik a téma kifejtéséhez.	0–10

<p>Ismeretszerzés, források használata</p>	<p>F1 Rögzít a táblázat kapcsán egy lényegi információt (pl. Kirov népszerűbb volt Sztálinnál, Kirov gyilkosság áldozata lett), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a pártfőtitkárral szembeni politikai elégedetlenséghez vezetett a lakosság helyzetének látványos romlása; Sztálin valójában népszerűtlen volt; a bizalmi szavazás végeredményét meghamisították; Kirov halála ürügyén látványos koncepciós per zajlott; a gyilkosság után nagy politikai tisztogatási hullám indult, az 1934. évi kongresszus Központi Bizottsága tagjainak a többségét kivégezték, a Kirov-gyilkosság megrendelője valószínűleg Sztálin volt).</p> <p>F2 Rögzíti, hogy az iskolában fel kellett jelenteni a templomba járó társakat, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a rendszer/ideológia jellemzője volt az egyház- és vallásellenesség; ateista nevelést kaptak a felnövekvő nemzedékek; papok ezreit végezték ki/a templomok tízezreit pusztították vagy kobozták el; a barátok, a szomszédok, sőt a rokonok feljelentése is állampolgári kötelesség volt).</p> <p>F3 Rögzít egy lényeges tény George Bernard Shaw látogatása kapcsán (pl. elegáns autóval utaztatták a nyugati író; a szovjet rendszert dicsérő beszámolót írt az útjáról), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a nyugati szimpatizánsok sokszor alátámasztották a rendszer hazugságait/propagandáját; a rendszernek szüksége volt a nyugati legitimációra is).</p> <p>F4 Rögzít egy lényeges tény az idézetből (pl. a terror 1937-re elérte a Vörös Hadsereg vezetőit is; a polgárháború hőseinek élete sem volt biztonságban; az eljárásokat gyorsan folytatták le), és ennek kapcsán lényegi megállapítást tesz (pl. a tábornokok és főtisztek 90%-át kivégezték vagy kényszermunkára ítélték, a hadsereg vezetői elleni eljárás már a rendszer abszurditását mutatta; a háború előtt tapasztalt katonai vezetők nélkül maradt a Szovjetunió; a koncepciós perekben nem szabályos eljárásokat folytattak le).</p> <p><i>Pontozás:</i> <i>Minden tartalmi elem esetében: egy rögzítés + egy megállapítás (1+2=3 pont).</i></p>	<p>0–12</p>
---	---	--------------------

<p>Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás</p>	<p>E1 Rögzíti Sztálin hatalomra kerülésének a körülményeit (pl. a bolsevikok az 1917. évi puccs eredményeképp kerültek hatalomra; Sztálin munkás-paraszt ellenőrzési népbiztosként mindent behálózó és ellenőrző központot hozott létre; megszerezte a párt főtitkári posztját), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. Lenin halála után megkezdte a párton belüli ellenfelekkel való leszámolást, az SZKP 1934. évi kongresszusa után leszámolt a politikai ellenfeleivel).</p> <p>E2 Rögzíti, hogy Sztálin egyszemélyi vezetést/diktatúrát hozott létre, és megnevezi ennek legfőbb jellemzőit (pl. pártfőtitkárként személyesen irányította a pártbürokráciát, centralizálta a politikai hatalmat; bárkit bármikor félreállíthatott, minden pozícióba hű embereit ültette; a politikai rendőrséget használta ellenfelei likvidálására).</p> <p>E3 Rögzíti, hogy Sztálin totális államot hozott létre, és ennek kapcsán lényegi megállapítást tesz (pl. a régi rendszert teljesen szétzúzták; mindent a szovjet/a párt ellenőrzött; állami terror működött; rendeletek útján törvénykeztek; a hagyományos társadalmi kötelek szétzilálására törekedtek; az államhatalom beavatkozott a magánéletbe is; bizonytalanság/félelem/folyamatos éberség uralta a mindennapokat).</p> <p>E4 Rögzíti, hogy Sztálin személyi kultuszt épített ki maga körül, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. önmagát Lenin Nagy Tanítványának/a szovjet nép „bölcse vezérének” állította be; a valós eredményeket felnagyító/a társadalmi áldozatokat elhallgató propaganda hatására sokan elismerték Sztálin sikereit; a hétköznapi képek, versek, szobrok és felvonulások dicsőítették a „szeretett” vezetőt; a személye körüli kultusz emlékeztetett a cárok iránti kultikus tiszteletre, más modern diktátorok kultuszának is a mintaképe lett).</p> <p>E5 Rögzíti, hogy a terror részeként kiépítették a javító-munkatáborok (GULAG) rendszerét, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a táborok az egész országot behálózták; kényszermunkatáborokba hurcolták az osztályellenségnek tekintett kulákokat; az embertelen/elviselhetetlen körülmények miatt több millió ember pusztult el; a kényszermunkatáborok a társadalom megfélemlítésének az eszközei is voltak; a táborok a rendszer ipari és mezőgazdasági terveinek a megvalósítását is szolgálták; etnikai alapon is folyt deportálás).</p> <p>E6 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.</p> <p><i>Pontozás:</i> <i>Minden tartalmi elem esetében: egy rögzítés + egy megállapítás (1+2=3 pont).</i> <i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>	<p>0–18</p>
<p>Összesen</p>		<p>50</p>

SZÓBELI TÉTEL

Témakör: Politikai berendezkedések a modern korban

Résztéma: A választási rendszer a mai Magyarországon

Tétel: Mutassa be a források és az ismeretei alapján az országgyűlési választási rendszer működését Magyarországon!

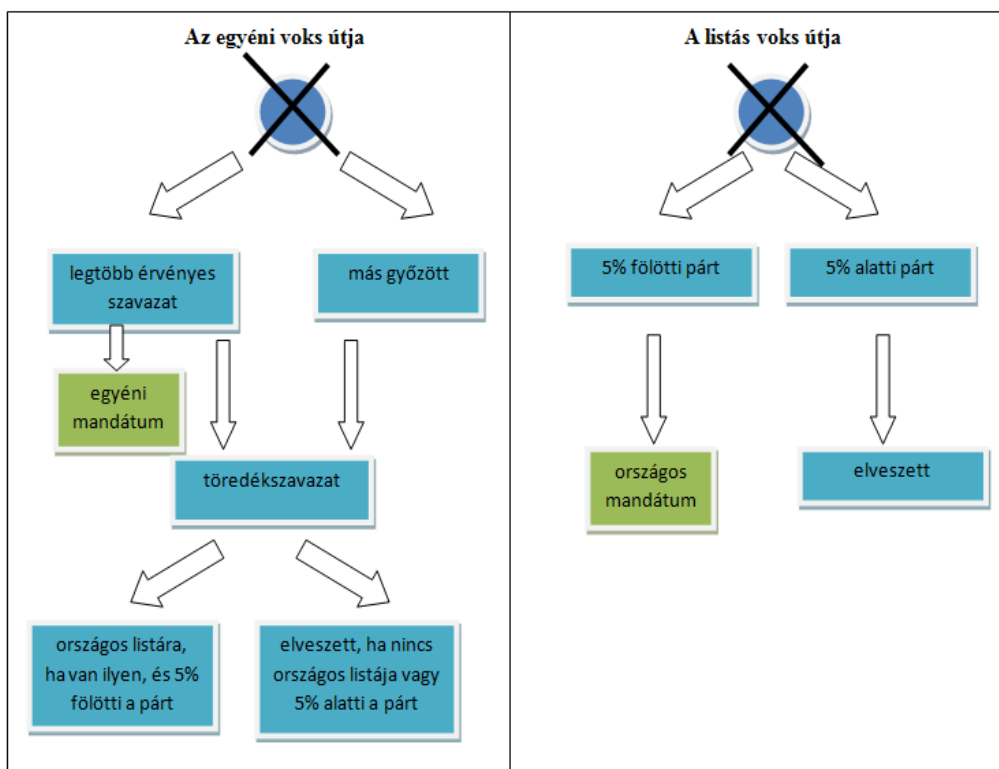
- Ismertesse a magyarországi választások alapelveit!
- Mutassa be a magyar országgyűlési választási rendszer sajátosságait és az országgyűlési választások menetét!
- Mutassa be a leadott szavazatok útját, azok hasznosulását!
- Térjen ki arra, hogyan tükröződik a választói akarat a választások eredményeiben!

„Az Országgyűlés (...)

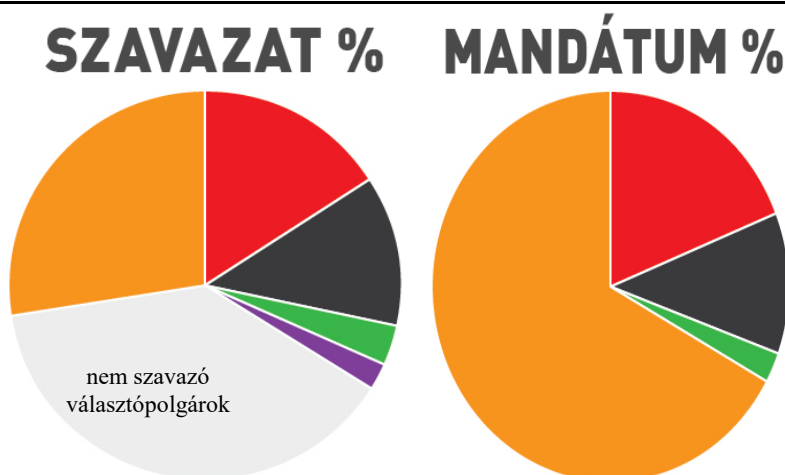
– biztosítva a választópolgárok jogát az általános és egyenlő választójoghoz, továbbá a közvetlen és titkos szavazáshoz; (...)

az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény XXIII. cikk (...) alapján, a magyar országgyűlési képviselők választásának anyagi jogi szabályairól a következő törvényt alkotja.

(2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról)

*A leadott szavazatok útja és azok hasznosulása
mandátum = képviselői megbízatás
töredékszavazat = mandátumot nem eredményező szavazat*

*A pártok országos listáira leadott szavazatok és a parlamenti helyek aránya, 2014
(Forrás: <http://24.media.tumblr.com>)*

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Az országgyűlési választási rendszer működése Magyarországon

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
A feladat megértése	A vizsgázó a feleletében alapvetően a magyarországi választási rendszer bemutatására koncentrál. Lényegre törően mutatja be a választások alapelveit. Konkrét példáival jól illusztrálja a leadott szavazatok útját, azok hasznosulását. Értékeli, mennyiben tükrözik a választói akaratot a választások eredményei.	0–4
Tájékozódás térben és időben	T1 Rögzít valamilyen térbeli elemet a választási rendszerrel kapcsolatban (pl. az országgyűlés Budapesten van, a választókerületek területileg nagyjából arányosan helyezkednek el az országban). T2 Rögzíti, hogy az Alaptörvényt 2011-ben iktatták törvénybe. T3 Tisztában van azzal, hogy az Alaptörvény végrehajtására az Országgyűlés által megalkotott, az országgyűlési képviselők választásáról szóló (2011. évi CCIII.) törvényt a 2014-es általános parlamenti választásokon alkalmazták először.	0–6
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Előadásában szakszerűen használja a következő általános történelmi fogalmakat: pl. Alaptörvény, állampolgári jog, választási rendszer, országgyűlés. K2 Előadásában szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat: pl. politikai részvétel, közvetett demokrácia, parlamenti küszöb, választási törvény. K3 Egész mondatokban, folyamatosan fejti ki a gondolatait, szabatosan fogalmaz. K4 Megállapításai árnyaltak, több szempontúak. K5 Felelete koherens, szerkesztett szöveg, a felépítése logikus, arányosan igazodik a téma kifejtéséhez.	0–10
	F1 Rögzíti az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény alapján a választások alapelveit (a választójog általános és egyenlő, a szavazás közvetlen és titkos), és ezeket megmagyarázza (általános = minden nagykorú állampolgárt megillet; egyenlő = minden szavazat azonos mértékű; közvetlen = közvetlenül a jelöltekre szavazunk; titkos = a szavazat utólag személyhez nem köthető/nem beazonosítható). F2 Rögzíti az ábra alapján, hogy a választóknak két szavazatuk van: egy-egy voksot lehet leadni az egyéni jelöltek, illetve az országos pártlisták	

<p>Ismeretszerzés, források használata</p>	<p>valamelyikére, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ezt nevezik egyes választási rendszernek; a választás egyfordulós).</p> <p>F3 Rögzíti az ábra alapján, hogy egyéni mandátumot az a jelölt szerez, aki a legtöbb érvényesen leadott szavazatot kapta, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. mindez független a megjelentek számától/nincs érvényességi küszöb; nem kell abszolút többséget elérni/nincs eredményességi küszöb; a vesztes és a nyertes jelöltek után is jár töredék-szavazat) <i>vagy</i> az ábra alapján rögzíti, hogy országos listáról akkor lehet mandátumot szerezni, ha a listára leadott szavazatok aránya meghaladja az 5%-ot (parlamenti küszöb), és ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy a pártok az országos listákra leadott szavazatok arányában kapnak mandátumot.</p> <p>F4 Rögzít a kördiagramok alapján valamely lényeges adatot (pl. az országgyűlési mandátumok kétharmadát megszerzett pártra a választók alig több mint egynegyede szavazott; a választásra jogosultak jelentős része/kb. 40%-a nem élt a választójogával), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a rendszer a győztest túljutalmazza; a kisebb parlamenti pártoknak hátrányos; a választások eredményei esetenként kevésbé tükrözik a választói akaratot; az alacsony választási részvétel/hajlandóság jellemzője a magyarországi lakosságnak).</p> <p><i>Pontozás:</i> <i>Minden tartalmi elem esetében: egy rögzítés + egy megállapítás (1+2=3 pont).</i></p>	<p>0–12</p>
<p>Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás</p>	<p>E1 Rögzíti, hogy Magyarországon érvényesül a népszuverenitás, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. megmagyarázza ennek a jelentését: a közhatalom forrása a nép; a nép hatalmát elsősorban választott képviselői útján/a választásokon gyakorolja; Magyarországon képviselői/közvetett demokrácia működik) <i>vagy</i> rögzíti, hogy Magyarországon a törvényhozó szerv a magyar Országgyűlés, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. az Országgyűlés egykamarás; tagjait négyévente az országgyűlési választások során választja a nép).</p> <p>E2 Rögzíti, hogy minden nagykorú magyar állampolgár rendelkezik választójoggal, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ezt Magyarország Alaptörvénye rögzíti; a határon túli magyarok is jogosultak részt venni a magyarországi választásokon; valakit a választójogától megfosztani csak a törvény által előírt esetekben/bírósági ítélettel lehet) <i>vagy</i> rögzíti, hogy az országgyűlési képviselők száma 199, 106 országgyűlési képviselőt egyéni választókerületben, 93 országgyűlési képviselőt országos listán választanak, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a választásokon a politikai pártok képviselőjelöltjei, illetve független jelöltek indulnak; a győztes párt/pártkoalíció (kormányzati szövetség) jelöltje lesz a miniszterelnök/alakít kormányt).</p> <p>E3 Rögzíti, hogy a vegyes magyar választási rendszer kombinálja a többségi (egyéni) és az arányos (pártlistás) rendszert, és említ egyet-egyét a két rendszer előnyei vagy hátrányai közül (pl. arányos rendszer = pontosabban tükrözi a választói akaratot, a kisebb pártok is esélyesek, széttöredezettebb parlamentet eredményez; többségi rendszer = erősebb a személyes kapcsolat a képviselő és a választók között, a nagy pártok felülreprezentáltsága, lehetőség a stabilabb kormányzásra).</p> <p>E4 Rögzíti, hogy a választójogot és a választásokat Magyarország Alaptörvénye, illetve az országgyűlési képviselők választásáról szóló (2011. évi CCIII.) törvény szabályozza, és ezzel kapcsolatban említi a magyar országgyűlési választások lebonyolításának valamely elemét (pl. négyévente tartanak országgyűlési választásokat; a választásra az adott év április vagy május havában kerül sor; a választások konkrét időpontját a köztársasági elnök tűzi ki; a külföldön tartózkodó választópolgárok a külképviseleten is szavazhatnak; a választások lebonyolításában közreműködnek/törvényessége felett választási bizottságok őröködnék).</p> <p>E5 Rögzíti, hogy az egyéni jelöltek megválasztása választókerületenként</p>	<p>0–18</p>

	<p>történik, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a jelöléshez legalább ötszáz választópolgár ajánlása szükséges; a választókerületek kialakításának egyik fontos elve, hogy bennük a választásra jogosultak száma megközelítőleg azonos legyen; a választókerületek kialakítása politikai viták alapját képezheti).</p> <p>E6 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.</p> <p><i>Pontozás:</i></p> <p><i>Minden tartalmi elem esetében: egy rögzítés + egy megállapítás (1+2=3 pont).</i></p> <p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>	
Összesen		50